

vodstvom njenega sorodnika ravnatelja bogoslovja g. dr. Osterca, ki je ob grobu spregovoril njej poslovlilne, možu in hčerkam pa tolažilne besede. Tudi velika množica faranov je spremila rajno na zadnji poti. Vse to nam je priča, da je bila rajna povsod priljubljena. Lahko rečemo, da tako velikega spreveda Mala Nedelja že dolgo ni videla. Ker je rajna Lázika zgledno živela, zato upamo, da že uživa plačilo pri Bogu in bo tam prosila za svojo družino. V nebesih naj uživa plačilo Onega, kateremu je vse življenje zvesto služila, žalujočim naše sožalje!

Vsak dan so odprta groba vrata! (Dopis od Sv. Marjete pri Rimskih Toplicah.) Žalostno so zapeli zvonovi ter nam naznanili, da sta se od nas za vedno poslovila nam vsem priljubljena Drstvenšek Helena, vdova, v starosti

87 let, in Jarh Franc, upokojeni železničar, v starosti 83 let. Oba pokojnika sta iz Smarjete in sta odšla oba 23. avgusta po plačilo k Vsemogočnemu. Znan je pregovor: Kakršno življenje, taka smrt! To se je uresničilo pri rajnem Jarhu. Zjutraj je bil še pri sv. maši, nakar mu je po, stalo slabo. Kmalu po prejemu sv. zakramentov za umirajoče je izdihnil svojo blago dušo. Kako je bil priljubljen med farani, je pričal njegov pogreb. Na njegovi zadnji poti so ga spremljali poleg sina duhovnika in domačega gospoda župnika še en duhovni tovariš in domači g. bogoslovec Zupan Fr. ter mnogo znancev in prijateljev. Drstvennikovo pa so prepeljali v Rajhenburg, kjer so jo položili k večnemu počitku. Rajnima naj sveti večna luč, sorodnikom naše iskreno sožalje!

Italijanska pehota

Vsem onim, kateri so se borili med svetovno vojno na italijanski fronti, so dobro znani bersaglieri in alpini v svojih čednih vojaških uniformah, bersaglieri s pahljajočim repom preko širokih krajev klobuka, alpini s petelinovim peresom.

Bersaglieri izhajajo iz sardinskih ostrostrelcev, kateri so se odeli s slavo v bojih za zedinjenje Italije. V mlajših armadah Italije so zavzemali prednostni položaj. Pozneje so bili spremenjeni v kolesarske edinice, v bataljone ter polke in danes so deloma ali celotno motorizirani. Kot kolesarji posedajo zelo praktična ter zložljiva kolesa, katera nosijo po hribih na hrbtih cele kilometre daleč, medtem ko so jim po ravninah na razpolago tovrstni avtomobili, na katere naložijo strelce s kolesi.

Bersaglierski polki in bataljoni so močno oboroženi s strojnimi orožjem vseh vrst, s strojnimi puškami in metalci granat. Razpo-

lagajo pa tudi z motoriziranimi oklopnimi edinicami. Združeni so s konjeniškiimi polki v hitre divizije, ali pa spadajo kot motorizirani strelci k oklopnim divizijam.

Alpini, hribovski lovci, so bili že okrog leta 1870. ustvarjeni, torej v času, ko v drugih državah niti mislili niso na to, da so potrebne za gorate pokrajine posebne čete. Te-

daj so se še zdeli hriboviti kraji in njih podnebje, pomanjkanje pravih potov in bivališč v gorah za boreče se vojaštvo nepremagljive ovire. V zgodovini hribovskih vojnih pohodov je šlo do novejših časov skoraj vedno le za prekoračenja visokih gora. Šele Napoleon je pometel s tem naziranjem, ko je učil: »Vsaka armada se lahko bori povsod ter ob vsakem času, kamor zamore stopiti človeška noga.«

Italija z Avstrijo, Francijo ter Švico spada k onim državam, ki so si organizirale planske čete.

Italija gleda radi svojega hribovitega ozemlja na severu na to, da je njena armada plansko oborožena ter izvežbana. Pri alpskih edinicah naloži pehota svoje težje orožje na hrbe malih konjičev ter mul. Tudi lažje topništvo lahko razloži in ga natovori na konje. Italijanski pionirji razpolagajo s posebnim planiskim mostovnim materialom, oklopnimi vozovi pa lahko vozijo do 54 stopinj strmine, navzdol pa celo do 63 stopinj.

Alpini so večinoma sami priznani hribovlazci in se regrutirajo iz alpskih pokrajin ter iz civilnih planincev. Alpske reševalne postaje so že marsikomu otele življenje, ako je zablodil in se izgubil v zasneženih gorah.

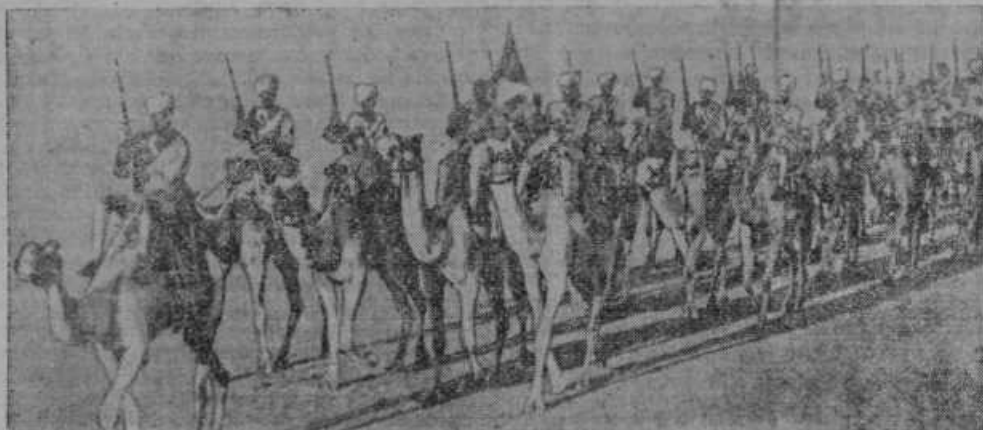
Dopisi

Pohorje

Ribnica na Pohorju. (Kratko letno poročilo.) Višek neugodnega vremena je dosegel spomladi pri nas deževen in mokrotan majnik. Posledica tega je bila, da se nam je setev nekam zavlekla, zlasti krompir in koruzo smo posadili neobičajno pozno. Radi preobilne moče in poznega mraza je tudi na sadju bilo opaziti neko omrtvičenje.

Zaman so tekali zato pozneje naši otroci gledat, da li češnje že kaj zorijo, ker sploh nobenih ni bilo. Očete naše pa je gonila skrb na njive, kjer je slabotna in redka ozimna napovedovala zelo slabe uspehe. Toda, hvala Bogu, če primerjamo takratni skrajno slabi izgled z doseženo stvarnostjo, je nekaj žitnega pridelka vendarle še zrastle, čeprav znatno manj od drugih let. Košnja je dala potem boljše uspehe, lepo vreme je dosti pripomoglo, da se je spravilo seno lepo suho in neizprano pod streho. Koruza doslej tudi ne kaže preslabo, le dve napaki ima vedno pri nas: 1. da v višjih legah sploh ne uspeva, a 2. da včasih celo v nižjih delih dovolj ne zorijo. Sploh smo z žitnimi pridelki v naših pohorskih hribih zelo slabi, edino les še drži naše grunte pokonci. Zadnje čase pa nam moti delo zopet deževno vreme, kar vpliva slabo seveda tudi na zorenje koruze in krompirja. S posebnimi nalivi kakor tudi požari od strele pa nas Bog ni obiskal. Draginja pa tudi nas čedaljebolj neusmiljeno pritiska, še slabši učinek nam povzroča izžirpanost življenjskih potrebščin po trgovinah. Kaj koristi vsako maksimiranje žitnih cen, če pa proizvajalci potegnejo blago kakor polž svoje roge nazaj, naše delovno kmečko ljudstvo pa za noben denar ne dobi večkrat najpotrebnejšega živeža, v prvi vrsti koruzne moke, ki je naš glavni živež.

Fram. Cerkevni pevski zbor vprizori v nedeljo, dne 8. septembra 1940 ob 3. uri popoldne v Zöh-

Angliški afriški jezdni oddelek na kamelah jezdi skozi puščavo

»Kaj, ali ima Urh toliko denarja?«

»Ha, ko pa je toliko podedoval! Pomislite, stari Senčar je zapustil blizu sto tavižent goldinarjev!«

»Kaj praviš? Saj to ni mogoče!«

»Nihče bi tega ne bil verjel. Pa pri zapuščinski razpravi je prišlo na dan.«

»Hm — tedaj si je gospa Končnikova lahko vseh deset prstov obznila. Menda je vendar prišla domov in nazaj k možu.«

»Domov je že prišla, z možem pa nista skup. Končnik je šel v konkurz in ga držijo v Kapli zaprtega, ker je napravil dvakrat več dolgov, kakor je bilo vse vredno.«

»Za božjo voljo, Matija, ti veš vendar take novice, da že leta nisem takih čul... Ali mu je Končnica tako hudo zamerila, da mu zdaj še pomagati noče?«

»Pomagala bi mu morda že, ko bi mu mogla. Pa je po očetu samo tri tisoč goldinarjev dobila.«

»Tega ne razumem. Matija, saj vendar veš, da je stari Senčar svoji hčeri tretjino vsega odstavil. Ti pa gospod župnik pa jaz smo bili za pričo, ko je napravil tak testament.«

»To že. Pri razpravi pa so imeli neki napisan testament, kjer je bilo Tilki le tri tisoč zapisanih.«

»Ali nista vidva z župnikom nič povedala, da je stari napravil ustno oporoko?«

»Župnik so bili tedaj že rajni, mene pa nihče vprašal ni... To vi tudi veste, da je bil stari Senčar muhast.

Gotovo se je skesal tega, kar je pred nami rekel, in je spet drug testament napisal?«

»Tedaj bi ga bil moral komu drugemu dati, da bi mu ga bil napisal. Saj veš, da sam ni več mogel pisati. Pa tudi ne verjamem, da bi se bil kaj premislil. — Prav lahko bi bilo mogoče, da rekel bi, da je gotovo, da je tisti spisani testament od prej kdaj.«

»Tedaj bi ne bil veljaven, kajne?«

Seveda ne — Končnica bi bila hudo na škodi. Matija, te reči ne smeš v nemar puščati — tvoja dolžnost je, da se pobrigaš.«

»Jaz sem pa toliko dolžen, kakor ste vi, gospod dohtar. — Vi ste študiran človek in veste bolje, kako se taki sekiri topor poišče.«

»Pri sodišču je treba poizvedeti, katerega dne je bil testament spisani, potem pa je treba prijaviti ustni testament, če je ta iz prejšnjega časa.«

»Gospod dohtar, to morate vi storiti ali pa midva obadva. Meni samemu gospodje ne bodo verjeli in bodo hudi, da že prej nisem jezika obrnil.«

»Ti sitnost, ti! Tedaj bi moral v Kaplo. Pa ne utegnem, v Kaplo pa že posebno ne grem rad.«

»Radi ali neradi! Če gre za to, da dobi Tilka tisoč goldinarjev ali pa jih izgubi, je treba tudi na tako sitno pot.«

sko rabo. Posebno daleč je prišla v tem pogledu Amerika. Palica, ki služi istočasno kot miza za kvartanje, se sicer ni toliko uveljavila kot palica, ki služi lahko tudi kot stol. Za dame je praktična ročna torbica, ki se da spremeniti v sedež. Pritisneš na majhen vzvod in iz torbice pomoli ogrodje, ki predstavlja noge stola. Sedež sam je blazina, ki se napolne z zrakom. Svetilkajoči se hišni ključ pride silno prav v današnjih časih zatamnitev mest. V kijuču je majhna žarnica, ki obsveti luknjo kijučavnice.

Avto je bil hitrejši od letala. Do leta 1920. sta za brzinski rekord medsebojno tekmovala avto in letalo ter so do tega leta največje brzine dosegali na tleh, ne v zra-

rerjevi dvorani romantično spevoigro v treh dejanjih »Darinka« in dramatski prizor narodnih pesmi »Snubači«. Zvečer ob 8. uri istega dne pa uprizori »Mlado Brečo«, opereto v dveh dejanjih in ponovitev spevoigro »Darinka«. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novih orgel, zato se preplačila hvaležno sprejemajo. Za obilen obisk se priporočajo prireditelji.

Kozjak

Sv. Jernej nad Muto. Kot običajno se je tudi letos Jernejevo obhajalo zelo slovesno. V soboto, 24. avgusta, na god sv. Jerneja so bile tri svete maše, v nedeljo, na Jernejevo nedeljo pa dve in procesija z Najsvetejšim. Cerkev je bila lepo ovenčana. Po preteku več let se je zopet pela pesem o sv. Jerneju, katero je spesnil rajni tukajšnji cerkovnik in organist Anton Lesičnik; ima devet kitic. Pet minut od cerkve je že državna meja, ki je strogo zastražena. Nihče ni smel od one strani sem, vendar se je zbralo mnogo ljudi iz Dravske doline. Šestnajst let že ni tu župnika. Ljudje bi radi imeli duhovnika, pa je gmotno vprašanje zamotano. Zanimarjena je cerkvena, zanemarjeno župnišče, a sredstev za prenovitev ni. Prijatelj narave pa pride tu na svoj račun kakor malo kje. Dasi je dohod težaven, tri ure iz Mute, pa človek pozabi na vse, kar se sedaj godi na tem nesrečnem svetu, ko uživa ta rajski planinski mir in se veseli krasote narave in lepega razgleda, ki se nudi sem na jugoslovansko stran in tja čez mejo. Obvari vas Bog, o j sončne višave!

Dravsko polje

Sp. Poiskava. Tukajšnja Kmečka zveza je priredila dne 18. avgusta 1940 poučni izlet na Kmetijsko šolo v št. Juriju ob južni železnici. Izlet se je udeležilo 53 oseb. Izletniki so si pod vodstvom ondotnega ravnatelja g. inž. Laha in pod vodstvom ostalega ondotnega uradništva ogledali vse gospodarske in gospodinjske naprave, razne stroje, živinorejo, vrtno in poljske kulture itd. Izletniki so bili pri ogledu deležni lepe poučne razlage o vsem, kar so videli, zato se tem potom gospodu ravnatelju in vsem ostalim zahvaljujemo za njihovo veliko naklonjenost!

Ptujska gora. Dne 24. in 25. avgusta je prvič priromalo k naši gorski Materi večje število romarjev iz Kranjske. Romanje je organizirala Prosvetna zveza in je bilo mirovnega značaja. Vseh romarjev je bilo okoli 350 iz raznih krajev Kranjske. Prišli so iz Ljubljane s posebnim vlakom. V soboto zvečer je romarje najprej pozdravil upravitelj Marijinega svetišča na Ptujski gori g. p. Konstantin in jim je v kratkih besedah razložil zgodovino in znamenitosti svetišča. Nato je govoril romarjem besedo o Mariji stolni kanonik iz Ljubljane g. Klinar. Po pridigi se je razvila po trgu in okoli cerkve, ki je bila lepo razsvetljena, mogočna rimska procesija z gorečimi bakijami. V nedeljo zjutraj so se začele sv. maše in spovedovanje ob 4. uri. Glavna sv. maša s pridigo, ki jo je imel g. V. Bratoncelj, župnik iz Železnikov, je bila ob 6. uri zjutraj. Romarji so bili navdušeni nad lepoto Ptujske gore, posebno še nad lepim razgledom, ki se jim je nudi v nedeljo zju-

traj čez Dravsko polje na zeleno Pohorje, Slov. gorice in Haloze. Ob devetih zjutraj so kranjski romarji zapustili Ptujsko goro, ker so nadaljevali pot še v Ptuj. Vsi so rekli, da bodo ohranili Ptujsko goro v trajnem spominu in da bodo radi še in še poromali na naše »štajersko Brezje«. — Dne 7. septembra ima društvo zgodovinarjev Slovenije na Ptujski gori svoj občni zbor s strokovnimi predavanji. — Na Mali Šmaren bo prišlo na Ptujsko goro posebno veliko romarjev, ker bodo ta dan poromali delavci širom cele Slovenije k znamenitejšim Marijinim božjim potem. Tako pridejo k nam organizirane skupine ZZD iz Ptujja, Rogatca, Rogaske Slatine in Mestinja. Za ta dan je naprošen kot slavnostni pridigar stolni kanonik g. dr. Ivan Žagar iz Maribora. — Dne 15. avgusta se je poslovila od nas zaščitna sestra gdč. Katica Pivec. Zaradi svoje ljubeznivosti in požrtvovalne prijaznosti je bila v vsem svojem delokrogu zelo priljubljena in spoštovana. Za njen trud in delo naj ji bo dobri Bog obilni plačnik, z naše strani pa ji izrekamo iskreno hvalo z željo, da bi bila na svojem novem mestu zadovoljna in srečna. Novi zaščitni sestri pa želimo, da bi ostala dolgo pri nas in da bi se pri nas dobro počutila.

Slovenske gorice

št. Ilj v Slov. goricah. Pri nas se pojavlja zadnja leta zelo pogosto pri ljudeh bolezen vnetje slepiča. Celo naš priljubljeni zdravnik in bivši poslanec g. dr. Sevšek je nenadoma zbolel na tej bolezni in njegova hčerka pa je umrla na tem. Skoro vsak teden morajo koga radi te bolezni prepeljati v mariborsko bolnico. Nekateri

Žepne svetilke

izdeluje domača tvornica

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

sumijo, da je siaba voda kriva temu. Radi tega bi bilo potrebno začeti misliti na to, da se za št. Ilj napravi vodovod, iz katerega bi dobivali ljudje v nižavi razčiščeno in zdravo vodo. — Nova cesta od Mure mimo tovarne v Ceršaku skozi vas Ceršak do banovinske ceste št. Ilj—Marija Snežna bo kmalu gotova. Vsi pametni in dobro misleči ljudje so veseli te nove ceste. Neki kričaji, ki imajo svoje srce čisto nekam drugam obrnjeno, so sicer hudo rogovillili proti tej cesti, pa jim vse skupaj nič ni pomagalo. Naša tovarna lepenke, ki že nad 40 let daje kruha našim delavcem, bi morala ustaviti obrat, ako se cesta ne bi zgradila, ker je nemogoče, da bi stalno morala prevažati les in tovarniške izdelke z brodom preko Mure ter po ozemlju Nemčije preko Špilfelda isto voziti na kolodvor v št. Ilj. Občina bi zgubila lepe tisočake na dokladih, ki jih tovarna plačuje, nad 100 delavskih družin pa bi bilo brez zaslužka, ko sedaj vendarle nekaj dinarjev zaslužijo. Take kaprice, kakršne so nekateri imeli proti novi cesti, so bile naravnost smešne. Ko naše občine in naših posestnikov ce-

Angleški ministrski predsednik Churchill na ogledu utrdb, ki bi naj onemogočile Nemcem izkrcanje v Angliji

ku. Že leta 1909. je avto dosegel brzino 200 km na uro, medtem ko se je moralo letalo zadovoljevati s 50 do kvečjemu 100 km. A še leta 1913. je bila največja brzina za letalo 200 km, za avto pa tedaj še večja. Ko je letalo leta 1920. doseglo 276 km na uro, je avto dokončno premagalo.

Riba delfin uničila letalo v višini 800 m. Nenavadna letalska nesreča se je nedavno primerala v bližini Kube v zahodni Indiji. Nad otokom je letelo neko ameriško letalo. Nenadoma je pilot opazil, da je obdan od neobičajno čiste megle. Da bi se ji izognil, je letalec zavil okoli otoka, toda pri tem je začel v močan nalliv, kar je bilo znak, da prihaja tornado. Letalo je krožilo v višini 1200 m, pi-

»Zal da! Midva, ki sva pričl, pa sva še prav posebno dolžna, da se priglasiva.«

»Jaz sem si to že večkrat mislil in prav zaradi tega sem danes tudi prišel, da se z vami pomenim.«

Doktor je vstal in je zamišljeno stopil po sobi gor in dol. Iznenada je obstal in rekel:

»Mi nič drugega ne ostane; vest mi pravi, da moram... Tudi si bom naprosil nekega zdravnika, ki je na letovišču, da me ta čas zastopa. Matija, stopil bom k njemu, potem pa se zjutraj že lahko s šestim vlakom odpeljeva v Kaplo.«

»Z vlakom, pravite?« je Matija zmajal z glavo. »Ne, temu črnemu zlodeju, ki nima pameti, pa je povrh še ves okajen, svojega življenja ne zaupam. Vozil se bom rajši s tema dvema, ki jih imam od očeta in matere.«

»Hahaha, to pa je počasna voznja! Kako dolgo pa hodiš od tod do Kaple?«

»V treh dneh bom doma.«

»Dobro. Tedaj se spravi ti jutri zgodaj na pot, jaz pa pridem čez tri dni.«

Zdravnik je pogledal na koledar in določil natančno:

»Danes je 24. julij... Reciva — na — na 28. opoldne se snideva v Hrastnikovi gostilni.«

»Velja tako.«

»Matija, to ti moram reči: Živi duši ne pravi, da

pridem v Kaplo! Bom vsega le kako uro tam. — Tudi o testamentu ne zini nikomur ne besede!«

»Ali mislite, da hodim z lajnami po svetu. Matija nosi rešpetin s sabo, ne pa trompete.«

»Saj vem. Da, da, Matija dosti vidi, pa malo govori... Kar pa se tvojega rešpetina tiče, pa moram reči, da skoz boljši daljnogled še nisem svoj živ dan gledal.«

»Gospod dohtar,« se je navdušil Matija, »rešpetin naj bo vaš, kadar bom umrl!«

»Haha, pred smrtjo moraš še katerikrat svet obresti,« se je zdravnik nasmejtal.

O tem, da je kupil domačijo na Ledinah, ni črnil Matija niti besede. Sploh pa je spregovoril ta večer kvečjemu še kakih dvajset besed, kajti vse svoje misli je zbral ob zdravnikovi bolni uri. Še za večerjo, čeprav mu je dal zdravnik prav gosposko in obilno prinesti iz gostilne, se ni mogel učasiti. O polnoči slednjič je opravil: ura je spet šla in je zvonko bila. Tedaj se je mojster veselo nasmešnil in dejal:

»Če boste po pameti z njo ravnali, bo šla in ji ne bo treba popravila, dokler spet ne pridem.«

»Haha,« se je smejal zdravnik, »če te spet dve leti ne bo kakor zdaj, ti ne morem obljubiti, da bom ves čas po pameti z njo ravnal.«

Drugo jutro se je Matija navsezgodaj odpravil na pot proti domu.